

श्रीपतिराजउपाध्याय
यानामनदानविद्या

२१८ आदित्यचंद्रय

श्रीमद्भक्तिकृति
ASMA ARCHIVES

3139

श्रीपतिराजउपाध्याय
यानामनदानविद्या

२१८ आदित्यचंद्रय

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीसूर्यायनमः॥
ज्ञानानि कउवाचः॥ कथमादित्यमुग्रं त
उपतिष्ठेद्विजोत्तम॥ सतन्मेदूहि विप्रं
उग्रपंथेशररांतव॥१॥ सुमेतु रूवाच
इदमेव पुराणं शरवचकगदाधरः॥
प्रणम्य शिरसा देवमर्जुनेन महान्मना॥२॥

कुरुक्षेत्रे महाराज निवृत्तो भारते रणे
॥ हस्मनाथं समासाद्य प्रार्थयित्वा प्रवी
दिदम्॥३॥ अर्जुन उवाच॥ ज्ञानं च ध
र्मशास्त्राणां गुह्यं ह्यनंतं तथा॥ मया
सर्वपरित्याजं वाङ्मयं स्वरारवम्
॥४॥ सूर्यस्तुतिमयं चासंबन्धुमहसिम्भ

धव॥ भक्त्यापुत्रमिदं देवैश्च कथय
स्वप्रसादतः॥५॥ सूर्यभक्तिं करिष्यामि
कथं सूर्यप्रपूजयेत्॥ तदहं श्रोतुमि
च्छामि त्वत्प्रसादेन यादव॥६॥ श्रीभ
गवानुवाच॥ रुद्रादिदेवतैः सर्वैः पृथेन
कथितं मया॥ वक्ष्येऽहं सूर्यविन्यासं भूषण

पाण्यत्नतः॥७॥ अस्माकं यत्नयापु
ष्टं मे कथितं भवानुवाच॥ तदहं संप्रयक्ष्या
मि आदिमं यावत्संनतं॥८॥ अर्जुन
उवाच॥ नारायणसुरश्रेष्ठपुत्रमिदं
महायज्ञः॥ कथं वा दित्यपुत्रं तमुप
निषेत्त नान्न तम्॥९॥ श्रीभगवानुवा
च॥ साधुपुत्रं महाबाहो पुदिमान

सिपाण्डव ॥ यन्मां पृच्छस्युपस्थानं
तत्प्रविशं विभावसो ॥ १० ॥ सर्वमंगल
मांगल्यं सर्वपापप्रणाशनम् ॥ सर्वरो
गप्रसप्तममायुर्वर्धनमुत्तमम् ॥ ११ ॥
अमित्रदमनं पार्थसंश्रामित्रयवर्धन
म् ॥ वर्धनं धनप्रदायां मादित्यहृद

यं हृत् ॥ १२ ॥ यत्पुत्रा सर्वपापेभ्यो
मुच्यते नात्र शंशयः ॥ त्रिपुलोकेषु वि
ख्यातं निःश्रेयस्कं परम् ॥ १३ ॥ देव
देवं तमस्कृत्य प्रातरुत्थाय वा कुन ॥
विद्वान्यनेकरूपाणि नश्यंति स्मरणाद
पि ॥ १४ ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन सूर्यमा
वाहयेत्तदा ॥ ३ ॥ अदित्यहृदयं नित्यं

जायन्तं न च नुवाण्डव ॥ १५ ॥ यञ्जपा
नुच्यते जतुं दारिद्र्यादसुखं स्तरात् ॥
तमते च महासिद्धिं कुरुष्व व्याधि विना
शितम् ॥ १६ ॥ अस्मिन्मंत्रे चरिष्ये
दो देता वा इति रेव्य ॥ सर्वमेव महत्या
हो कथयामि तवाग्रतः ॥ १७ ॥ मया ते
गोपितं व्यासं सर्वशास्त्रप्रबोधितं ॥

अथ ते कथयिष्यामि उनामं मंत्रमेव
च ॥ १८ ॥ ॐ अस्य श्री आदित्य हृदय
स्तोत्रमंत्रस्य श्री हृत् ह्रस्वः श्री सूर्योत्तमा
शि भवने श्वरो देवता अनुष्टुप् छन्दः
रित हृदयार्थं दत्ता कुरु च तिरिति वी
जम् ॥ ॐ नमो भगवते जितैश्वरानर
जातैर्वेदसे इति शक्तिः ॥ ॐ नमो भ

गवते आदित्याय नम इति कीलकम्
ॐ नमो अग्निगर्भदेवाता इत्यस्वम् ॥
ॐ नमो भगवते नुभ्यमादित्याय नमो न
मः इति मंत्रः श्रीसूर्यनारायणप्रोत्पत्त्यर्थ
जपे विनियोगः ॥ अथ न्यासः ॥ ॐ ह्रीं
अंगुष्ठाभ्यां नमः ॥ ॐ ह्रीं तर्जनीभ्यां न
मः ॥ ॐ ह्रीं मध्यमाभ्यां नमः ॥ ॐ ह्रीं अ

नामिकाभ्यां नमः ॥ ॐ ह्रीं कनिष्ठिका
भ्यां नमः ॥ ॐ ह्रीं करतलकरपृष्ठाभ्यां न
मः ॥ ॐ ह्रीं हृदयाय नमः ॥ ॐ ह्रीं शिरसे
स्वाहा ॥ ॐ ह्रीं शिखाय वौषट् ॥ ॐ ह्रीं
कवचाय हुँ ॥ ॐ ह्रीं नेत्रत्रयाय वौष
ट् ॥ ॐ ह्रीं अस्त्राय फट् ॥ ॐ ह्रीं ह्रीं
ह्रीं ह्रीं ह्रीं ॥ इति दिग्बन्धः ॥ अथ ध्या

तं ॥ भास्वदन्ताख्यमौलिः सुखदधं
रुच्यारंजितश्चाकृते शोभास्वान्यादि
व्यतेजाः करकमलयुतः स्वर्णविराप
भावः ॥ विश्वाकाशावकाशग्रहपति
शिखरे ॥ भातियश्चोदयाद्रोसर्वान
दप्रदाताहीरहरनमिनः पानुमंदिभ्य
वक्षः ॥ १ ॥ पूर्वमस्तदलं पश्यं प्रणावादि

प्रतिष्ठितम् ॥ मायाबीजंदलाद्यप्रेय
वमुच्चारयेदिति ॥ २ ॥ आदित्यं भास्वरं
भानुरविं सूर्यं दिवाकरम् ॥ मार्तण्डं तप
नं चैतिदले च च सुयोजयेत् ॥ ३ ॥ दी
प्ताक्षश्चाजयाभद्राविभूतिर्विमलान्त
था ॥ अमोघाविद्युत्ताजेति मधुश्री
सर्वतोमुखी ॥ ४ ॥ सर्वज्ञसर्वगं च

वसर्वकारणादेवताम् ॥ सर्वेशं सर्वहृ
दयं नमामि सर्वसाक्षिणाम् ॥ ५ ॥ सर्वा
त्मा सर्वकर्ता च सृष्टिजीवणालोकः
हितः स्वर्गापिबर्हिभास्करेशानमो सु
ते ॥ ६ ॥ इति प्रार्थना ॥ तस्मान्नमस्त
स्तु सदा विभावसो सदान्मने स प्रहया

यमानवे ॥ अनन्तशक्तिर्मणिभूषणो नन्द
स्वभुक्तिं मम भुक्तिमव्ययम् ॥ ७ ॥ अर्कं तु मु
ष्ट्रिविन्द्यस्य ललाते नुरविन्द्यसेत् ॥ विन्द्य
सेनेत्रयोः सूर्यं करणयोश्च दिवाकारम्
॥ ८ ॥ नासिकायां न्यसेद्भ्रुवुं मुखे वै भास्कर
रं न्यसेत् ॥ पर्जन्यो मोषयौ श्वेतौ तीक्ष्णौ
जिह्वान्तरे न्यसेत् ॥ ९ ॥ सुवर्णरेतसं कंठे

स्वयं योस्तिगमते जसम् ॥ बाहोस्तु पूषणं च
वमित्रं वै पृथुतो न्यसेत् ॥ १० ॥ वरुणं दक्षिणो
हस्ते त्वष्टारं वामतः करे ॥ हस्तापुस्तकः पा
नु हृदयं पानु भानुमान् ॥ ११ ॥ उदरे तु यमो वि
श्रादिदित्यं नाभि मण्डले ॥ कर्मांशु विन्यसेत्
संरुद्रं सर्वोस्तु विन्यसेत् ॥ १२ ॥ जान्योस्तु गो
पतिं त्वस्पसं वितांस्तु जंघयोः ॥ पादयोः

ध्रुवि वध्वं तं गुल्फयोश्च दिवाकरम् ॥ १३ ॥
वायुतस्तु तमोऽध्वं संभगमभ्यंतरे न्यसे
त् ॥ सर्वंगेषु सहस्रांशुदिग्दिक्षु भगं न्य
सेत् ॥ १४ ॥ इति दिग्बन्धः ॥ स्य आदित्य
विन्यासे देवानामपि दुर्लभः ॥ इमं भक्ष्य
न्यसेत्पाथस्यति परमां गतिम् ॥ १५ ॥
कामक्रोधहृतात्यापान्मुच्यते नात्र स

शंयः ॥ सर्पादपि भयं नैव संग्रामेषु प
 धिष्यपि ॥ १८ ॥ स्थिसद्यहं काले पुनथा
 चोरसमागमे ॥ त्रिसंधां जपतो न्यासं महा
 पातकनाशनम् ॥ १७ ॥ विस्फोटकात्म
 न्यं न तीव्रं खरसमुद्रवम् ॥ शिरोरोगं नेज
 रोगं सर्वं व्याधिविनाशनम् ॥ १८ ॥ कुष्ठ
 व्याधिस्तथा दह्मरोगाश्च विविधाश्च ये

जप्यमानेति त्रयं तिष्ठत्युभयं तदुर्ज
 ॥ १९ ॥ आदित्यो मंत्रसंयुक्तः आदित्यो भु
 वनेश्वरः ॥ आदित्या नाम ह्ये देवो ह्यदि
 त्यः परमेश्वरः ॥ २० ॥ आदित्यमार्यं यज
 त्वा शिव आदित्यमार्यं यत् ॥ यदादित्य
 मयं ते जो मम ते जस्तदुर्ज ॥ २१ ॥ आदित्यं
 मंत्रसंयुक्तमादित्यं भुवनेश्वरम् ॥ आ

दित्यंयेप्रपस्यंतिमांपस्यंतिनडांसयः॥
॥२२॥ त्रिसंध्यंमर्चयेत्सूर्यस्मरेद्भक्त्य
जुयोनरः॥ नसपश्यतिदरिद्रंजन्मजन्म
निजार्जुन॥२३॥ संतनेकथितं पार्थआ
दित्यहृदयमया॥ भ्रष्टाश्चकपापे
भ्योःसूर्यलोकेमहीयते॥२४॥ ॐ नमो
भगवतेनुभयमादित्यायनमोनमः॥ आदि

त्यःसवितासूर्यःरवगःपूषागभस्त्रिमान्
॥२५॥ सुवर्णःस्फटिकोभासुःसुरितोवि
श्वतापनः॥ रविर्विश्वोमहानेजाःसुवर्णःसु
प्रबोधकः॥२६॥ हिरण्यगर्भोस्त्रिदशैश्वर्य
नोभास्करोरविः॥ मानंरजोगोपतिःश्रीमान्क
नज्ञश्चप्रतापवान्॥२७॥ नमिस्रहाभगोह
सेनासत्पश्चनमोनुदः॥ शुद्धोविरोचनःके

शीसहस्रांशुमहाप्रभुः॥२८॥ विवस्वान्पूष
शोमत्युमिहिरोजामदग्न्यजित्॥ घर्मरश्मिः
पतंगश्चशरशपोमित्रहातपः॥२९॥ उर्विजे
यगतिःशुरस्तेजोरसिर्महायशः॥ शंभुश्चि
त्रांगदःसौम्येहव्यकव्यप्रदायकः॥३०॥ अं
शुमानुनामोदेवः॥ सामस्ववच॥ हारिद
श्वस्तमोदारःसप्तसप्तिर्मरीचिमान्॥३१॥ अं

ग्रिर्भोऽदितेःपुत्रःशंभुस्तिमिरनाशनः॥ पूषा
विश्वंभरोमित्रःसुवर्णःसुप्रतापवान्॥३२॥
आतपीमंदलीभास्वांस्तपनःसर्वतापनः॥
कृतविश्वोमहानेजाःसर्वरत्नमयोद्भवः॥३३॥
अक्षरश्चक्षरश्चैवप्रभाकरविभाकरे॥ वरु
श्चंद्रांगदःसौम्येहव्यकव्यप्रदायकः॥३४॥
अंगारकोंगदोऽगस्तिरक्तांगश्चागवर्द्धनः॥

उद्योवद्वासनोऽधिर्वात्माऽधिर्वदन ॥
॥३५॥ एहद्वागृहद्वासोऽहद्वाभाहस्पतिः
शुक्लस्वशुक्लरेतास्वशुक्लांगः शुक्लभूषणः ॥
॥३६॥ शनिमाञ्छनिरुपस्वशानेर्गच्छसि सर्व
दा ॥ अनादिशदिरादित्यस्तेजोराशिर्महानपा
३७ ॥ अनादिशदिरुपस्वमादित्यादिकृपति
यमः ॥ भानुमाभानुरुपस्वस्वभानुभानुदी

प्रिमान् ॥ ३८ ॥ धूमकेतुर्महाकेतुः सव्ये
नरुनमः ॥ तिमिरावणः शंभुः स्रष्टामार्तड
एवच ॥ ३९ ॥ नमः पूर्वायगिरयेपश्चिमा
यनमोनमः ॥ नमोनारयगिरयेदक्षिणाय
नमोनमः ॥ ४० ॥ नमोनमः सहस्रांशोह्यादि
त्यायनमोनमः ॥ नमः पञ्चप्रबोधायनम
स्तेद्वादशात्मनेः ॥ ४१ ॥ नमो विंशप्रबोधा

यनमो भ्रजिस्तु जिस्तवे ॥ ज्योतिषे च तम
स्तुभ्यं ज्ञानाकाय नमो नमः ॥ ४२ ॥ प्रदीप्ता
यप्रगल्भाय युगांतार्य नमो नमः ॥ नमः
स्नेहोत्पन्नये पृथिवीपतये नमः ॥ ४३ ॥
नमोकारवषट्कारसर्वप्रज्ञ नमोस्तु
ते ॥ अग्नेर्वादिदेयजुर्वेदसामवेद नमो
स्तुते ॥ ४४ ॥ नमो हातकवरणीयभाक

राय नमो नमः ॥ जयाय जयभद्राय हरि
दशाय नमः ॥ ४५ ॥ दिव्याय दिव्यरू
पाय ग्रहाणां पतये नमः ॥ नमस्ते शुचये
नित्यं नमः कुरुकुलात्मने ॥ ४६ ॥ नमस्ते
लोकाय नाथाय भूतानां पतये नमः ॥ नमः
कैवल्यनाथाय नमस्ते दिव्यचक्षुषे ॥ ४७ ॥
त्वं ज्योतिस्त्वं शुतिर्वीर्यात्वं विष्णुस्त्वं प्र

जापतिः॥ त्वमेव रुद्रो रुद्रान्मावायुरग्नि
स्त्वमेव च॥ ४८॥ योजनानां सहस्रे द्वे
द्वे शतं द्वे च योजने॥ एकेनानि मिषांश्च न
ऊममानममोक्षते॥ ४९॥ न वयं योजन
स्तक्ष्णाणि सहस्रांश्च सतात्रिच॥ यावद्व
निष्प्रम। योन ऊममानानमोक्षते॥ ५०॥

अग्रतश्च नमस्तुभ्यं पृथतश्च सदानमः॥
पार्श्वतश्च नमस्तुभ्यं नमस्ते चास्तु सर्वदा
॥ ५१॥ नमः सुरारिहं वेद्य सोमसूर्याग्नि
चक्षुवे॥ नमो दिव्याय च्योमाय सर्वतंज
मयाय च॥ ५२॥ नमो वेदान्तवे आर्यस
र्वकर्मादिस्तु विरो॥ नमो हरितवरणाय
सुवर्णाय नमो नमः॥ ५३॥ अरुणो मा

चमासेन सूर्यो वै काल्युनेन था ॥ चैत्र
मासेन वेदांगो भानुर्वै शाख तापनः ॥ ५४
ज्येष्ठमासेन पेदिदु आषाढेन पतेरुविः ॥
गमस्तिः श्रावणमासेन यमो भाद्रपदे न
था ॥ ५५ ॥ इषे सुवर्णरेताश्च कार्ति के
चदिव करः ॥ मार्गशीर्षेन पोन्नवः पो
षे विष्णुः सनातनः ॥ ५६ ॥ पुरुषस्त्वधि

के मासे मासाधि केन कल्पयेत् ॥ इत्येते
द्वादशादिन्याः काश्यपेयाः प्रकीर्तिताः ॥
॥ ५७ ॥ उग्ररूपामहान्मानस्तपन्ते विष्णु
रूपिणाः ॥ धर्माथ काममोक्षाणां प्रसू
दाहेतवो नृप ॥ ५८ ॥ सर्वपापहरं चैव
मादित्यं संप्रपूजयेत् ॥ एकधा दशधा
चैव शतधा च सहस्रं च ॥ ५९ ॥ तपते

विश्वरूपेण सृजंति संहरंति च ॥ एष
विष्णुः शिवश्चैव ब्रह्मा चैव प्रजापतिः ॥
॥ ६० ॥ महेंद्रश्चैव कालश्च यमो वरुण
एव च ॥ नक्षत्रग्रह ताराणामधिपति
श्च तापनः ॥ ६१ ॥ वायुरग्निर्धनाध्यक्ष
भूजकर्ता स्वयंप्रभुः ॥ एष देवो हि देवा

नां सर्वमाप्पायते जगत् ॥ ६२ ॥ एष
कर्ता हि भूतानां संहर्तारक्षकस्तथा ॥
एष लोकां गुलोकश्च सप्रदिपाश्च स
गराः ॥ ६३ ॥ एष पातालसप्रस्थो ह
त्यदानवराक्षसाः ॥ एष धाता विधा
यवी जंक्षेत्रं प्रजापतिः ॥ ६४ ॥ एष स

वपजानित्यंसंवर्धयतिरश्मिभिः॥
एषयज्ञः स्वधास्वाहाइति श्रीश्वपुरु
षोत्तमः॥ ६५॥ एषभातात्मकोदेव
स्रक्ष्मोव्यक्तः सतातनः॥ ईश्वरः स
भूतानां परमेश्वरः स ज्ञापितः॥ ६६॥
कालात्मा सर्वभूतात्मा वेदात्मा विश्व

तो मुखः॥ जन्ममृत्युजरा व्याधि सं
सारभयनाशनः॥ ६७॥ दारिद्र्य
सनध्वंसि श्रीमान् देवो दिवाक
विकर्तनो विदस्वांश्च मार्तण्डो म
होरविः॥ ६८॥ लोकप्रकाशकः
लोकचक्षुर्ग्रहेश्वरः॥ लोकसाक्षी

त्रिलोकेशः कर्ता हर्ता तमिस्त्रहा ॥
६ ॥ तपन स्नापन श्वेव शुचिः सप्र
वाहनः ॥ गभीर हस्तो ब्रह्मराजः
देवनस्कृतः ॥ ७० ॥ आयुशोरोप
यन्त्रानार्यश्चमंदिरः ॥ यस्मिन् प्रसा
त्संनुषि रादित्य हृदयं जपत् ॥ ७१ ॥

इत्येतैर्नामभिः पार्थ अदित्यं स्तोत्रिते
त्यसः ॥ पानरुथाय को ते यतस्परोग
भयं न हि ॥ ७२ ॥ पानकान्मुच्यते प
वादिभ्यश्च न स शयः ॥ एक सं
सं च वा सर्व पापैः प्रमुच्यते ॥ ७३ ॥
त्रिसं च जपमानसु पश्येत्तत्परम
दम् ॥ यदहान् ऊरुने पापं न दहान्

हिमुच्यते ॥ ७४ ॥ यद्रात्र्यं कुरु
नेपापंतद्रात्र्यं हिमुच्यते ॥
स्फोटककुशातिमंदलानि वि
का ॥ ७५ ॥ सर्ववाधिमहारोग
ध्यास्तथैव च ॥ अकिनीशो किन
वमहारोगभयंकृतः ॥ ७६ ॥ ये चान्
उष्ट्ररोगाश्च ज्वरातीसारकादयः ॥ अ

पमानस्य न शपंति जीवेच्च शरदां शत
म् ॥ ७७ ॥ संवत्सरेणामरणाद्यदातस्य
श्रवं भवेत् ॥ अशीषपि श्रुतिच
महारोगत्रयं न जय ॥ ७८ ॥ यस्मिन्
ने भक्त्या भानोर्वारं महान्मनः ॥ इ
ने कृत्ये पार्थस्वकाग्रकृतमानस
सुवर्णाचक्षुर्भवति न चो धरु

ने॥ पुत्रव्यान्धनसंपन्नो जायते गुरु
जः सुखी॥ ८०॥ सर्वसिद्धिम्
सर्वजिजगीभवेत्॥ आदि
यं पुण्यं सूर्यनामविभूषितम्॥
श्रुत्याचरिस्त्रिलंकाथ सर्वपापै
व्यते॥ अतः परतरं नास्ति सिद्धिक्
स्य पारायण॥ ८१॥ एतज्जापस्वकी॥

ययेन श्रेयो ह्यवाप्स्यसि॥ आदि
हृदयं नित्यं यः पठेत्सुसमाहितः॥
भूतहान्मुच्यते पापान्कृतघ्नोऽपि
कः॥ गोघ्नः पुण्योऽपि भोजीऽपि
शकः॥ ८४॥ पानकादिचसर्वा
न्येव न संशयः॥ यइदं शृणु
जपेद्वापि समाहितः॥ ८५॥ स

विशुद्धान्मास्तर्यलोकेमहीयते ॥
पुत्रो लभते पुत्रातिर्धनो धन
॥ ८६ ॥ कुरोगीमुच्यते रोगा
यः पठेत्सदा ॥ यस्त्वादिन्यदिने
भिमावजले स्थितः ॥ ८७ ॥ उद
६ मां भ्रातृं प्रणतः स्थितः ॥ जप
वो भक्त्या भगुयाच्चापि भक्तिः ॥

सयाति परमं स्थानं यत्र देवो ति
रः ॥ अपि त्रदमनं पार्थ यदा
भेत् ॥ ८८ ॥ तदा प्रति कृतिं
रणपांसुभिः ॥ आज्ञां प्रवा
त्य हृदयं जपेत् ॥ ८९ ॥ हतम्
यस्य सर्वसिद्धि करं परम् ॥ ९० ॥
ॐ स्वाहा ॥ ॐ ह्रीं त्रिलिखं स्वाहा

मालीरुं स्वाहा ॥ इति मंत्रः ॥ ३ ॥
गीभवति ज्वरी भवति पंचभिः
प्रभिः पार्थराक्षसीं ननु मावि
राक्षसेनाभिभूतस्य विकार
व ॥ गीयते नृत्यते नग्न अ
वति ॥ ६३ ॥ शिवारुतं वक्र
दत्ते पुनः ॥ सर्वसंपीडने प

स्यान्महेश्वरः ॥ ६३ ॥ किं
कश्चिच्छेद्यं चाचारविवर्जितं
स्पनसंदेहोज्वरो भवति
यदा चानुग्रहं तस्य कर्तुं
म् ॥ तदा सलिलमादाय
बुधः ॥ ६५ ॥ नमो भगवते
य नमो नमः ॥ जया यजय

ASHA ARCHIVES

3139

दध्यायतेनमः॥६६॥
त्रेणशुभंभवतिनान्
वभवैदोषोनश्यतेना
अतस्तेनितिलः प्रोक्त
बोधमे॥५॥पल्लिप्रेभु
वाग्बतःशुद्धिः॥६॥
स्त्रंवालिप्रभूमोलिखेचु

धातवलिखेन्यप्रमखप
कम्॥६६॥अष्टपत्रि
प्रगोमयमराउले॥पू
त्तर्यमाग्रेयांनुरयिन्य
याम्पायांचदिवस्वतंनै
यस्तेन॥प्रतिआवरुशा
व्यामित्रमेवच॥१॥आदि

पद्मे ईशान्यां विश्रुमेव
भास्करं विशालक्रमेनैव
॥२॥ अतः परतरं नास्ति
पाण्डवं ॥ महतेजसमुद्यंतं
जलिः ॥३॥ सके सरणिपद्मान
शिवाज्जन ॥ तिलतंडुलसंगुचं
धोदकेन च ॥४॥ एतच्च दत्तमि

कृत्वा वैताम्रभाजने ॥ धत्वा शि
त्यात्रं जातुभ्यां धरणीं स्पृशेत्
पूतंगुदा केशवा ध्येयं दद्यात्तु
गुधं सार्थं चैव सूर्यमावाह
॥६॥ स्वागतो भव ॥ सुप्र
निधौ भव ॥ संनिहितो भव
व ॥ ॥ इति पंचमुद्राः ॥ सुरदा

येन सूर्यं भुक्तिं मुक्तिं लभेत्तरः ॥ ७ ॥
विद्यां किल किलिकटके वृक्षे
धनाय स्वाहा ॥ ॐ श्रीं ह्रीं हूं हं
यीय नमः स्वाहा ॥ ॐ श्रीं ह्रीं हूं हं
हूः सूर्यमूर्तये स्वाहा ॥ ॐ श्रीं ह्रीं
कायसर्वभर्तये स्वाहा ॥ ॐ हूं
य स्वाहा ॥ नमोस्तु सूर्याय सहस्र

वे नमोऽवैश्वानरजानवे दसे ॥ ८ ॥
वायं प्रीतिगृहे देवदेवा विदे
मो नमस्ते ॥ ८ ॥ नमो भगवते
मस्ते जानवे दसे ॥ दत्तमर्घ्यं मय
त्वं गृहाण नमोऽस्तु ते ॥ ९ ॥ एहि
सहस्रांशो नमोऽस्तु ते जगत्पते ॥ ३ ॥
कंपय मां देवो गृहाणा धर्मं नमोऽस्तु ते

॥१०॥ नमो भगवते नुभ्यं नमस्ते जग
वेदसे ॥ ममेदमर्घ्यं गृह्णतु देवदे
नमोऽस्तुते ॥११॥ सर्वदेवाधिदे
व आधिव्याधिविनाशिने ॥ इदं
शामे देवो सर्वव्याधिर्विनश्य
नमः सूर्याय शान्ताय सर्वशे
शिने ॥ ममेष्टु तं फलं दत्वा प्र

शमेश्वरः ॥ ३ ॥ ॐ नमो भगवते ॥
य स्वाहा ॥ ॐ शिवाय स्वाहा ॥ ॐ
त्मने सूर्याय नमः स्वाहा ॥ ॐ ॐ
तेजसे नमः स्वाहा ॥ सर्वसंकष
यं शत्रुनाशाय नाशाय ॥ सर्वलो
विश्वात्मन् सर्वान्तर्यामिन् सर्वदर्शक ॥१४॥
नमो भगवते सूर्यकृष्णरोगाधिहाराय

य ॥ उगायुराशे गपमैश्वर्यं देहि देव तमो
स्तुते ॥ १५ ॥ नमो भगवते नु भ्यमादित्य
य नमो नमः ॥ ॐ अक्षयतेजसे न
ॐ सूर्याय नमः ॥ ॐ विश्वस्तु
मः ॥ आदित्यं च शिवं विद्यादि
मादित्यं रुद्रं विश्वम् ॥ उभयोरन्तरं
आदित्यस्य शिवस्य च ॥ १६ ॥ स्तुति

व्यामहं श्रोतुं पुरुषो वै दीवाकरः ॥ १७ ॥
उदये ब्रह्मणो रूपं मध्याह्ने तु महेश्व
रः ॥ १७ ॥ अस्तमाने स्वयं विष्णुर्हि
तिश्वदिवाकरः ॥ नमो भगवते नु
विष्णवे प्रभविष्मवे ॥ १८ ॥ ममैत
र्घ्यं प्रतिगृह्य देव देवाधिदेवाय नमः
जानते ॥ श्रीसूर्याय सांगाय सपरि

वायये श्रीसूर्यनारायणायेदमर्च्यं
म् ॥ १९ ॥ हिमघ्रायतमोघ्रायरथो
घ्रायचतेनमः ॥ हनघ्रायस
यतसौसूर्यान्मतेनमः ॥ २० ॥ उ
यश्चविजयोजितप्राणोजितश्रम
मनोजवोजितक्रोधोवाजिनःस
तिता ॥ २१ ॥ हरितस्यरथोदिवा

रंकनकुमयांजरेणपिंजरम् ॥
दिनमुदयेनवनवंशारणमुपैमिहि
रेनसम् ॥ २२ ॥ नतंवालाःप्रवाधते
वाधिभ्योभयंभवेत् ॥ ननागेभ्य
यंचैवनचभूतभयंकचिन् ॥ २३ ॥
अग्निशत्रुभयंनास्तिपार्थिवेभ्यस्त
थैवच ॥ उर्गतिंनरतेघोरांप्रजांचल

भतेपशुन॥२४॥ सिद्धिकामोलभे
सिद्धिकन्याकामसुकन्यकाम॥ए
तत्पठेत्सकौंतेयभक्तिपुक्तेनचेत
सा॥२५॥अथमेधसहस्रस्यवाउ
पेयशतस्यच॥कन्याकोटिसहस्र
स्यदनास्यफलमाप्नुयान्॥२६॥इद
मादित्यहृदययोःधीनेस्ततनरः

सर्वपापविशुद्धात्मासूर्यलोकेसही
यते॥२७॥नास्त्वादित्यसमोदेवोना
स्त्वादित्यसमागतिः॥प्रतक्षोभगवत
विष्णोर्येनविश्वंप्रतिष्ठितम्॥२८॥
वतिर्येजिनंलक्षंसहस्राणिशतानि
च॥यावद्धृदिप्रमाणेनतावच्चरति
भास्करः॥२९॥गवांशतसहस्रस्यस

प्रगदनास्पयत्फलम् ॥ तत्फलं लभते
विद्याभ्यां तात्मास्तौ तिर्योरविम् ॥ ३० ॥
योऽधीते सूर्य हृदयं स करं फलं भवे
त् ॥ अथानां प्राज्ञानां च लेखीयत्
समर्पयेत् ॥ ३१ ॥ ब्रह्मलोके जगदीश
वजायते मानुषोऽपि वा ॥ जातिस्मरत्
माप्नोति शुद्धात्मानावसंशयः ॥ ३२ ॥

अजाय लोकत्रयपावनाय भूतात्मने
गोपतये हृषाय ॥ सूर्याय सर्वप्रलयां
तकाय नमो महाकारुणिकोत्तमाय ॥
॥ ३३ ॥ विवस्वते ज्ञानभृदक्षरात्मने जग
त्पुदिपाय जगद्धितैषिणे ॥ स्वयं भुवे
दीप्तसहस्रचक्षुषे सुरे नमायामितने
जसे नमः ॥ ३४ ॥ सुरैरेकैः परिते वि

नायहिरण्यगभार्यहिरण्ययाय ॥ महा
त्मनेमोक्षपदायनिस्त्वेनमोऽस्तुतेवा
सरकारणाय ॥ ३५ ॥ आदित्यश्चा
र्षिर्नोदेव आदित्यः परमपदम् ॥ आ
दित्यो मानवको भूत्वा आदित्यो वा ३५
यं जगत् ॥ ३६ ॥ आदित्यं पश्यते भक्त्या
मां पश्यति क्वयं नरः ॥ नादित्यं पश्यते

भक्त्या न स पश्यति मां नरः ॥ ३७ ॥ त्रि
गुणं च त्रितत्वं च त्रयो देवा त्रयोऽग्रय
त्रयाणां च त्रिषूर्तिस्त्वं तुरीयस्त्वेनमो
ऽस्तुते ॥ ३८ ॥ नमः सवित्रे जगदेकं च
शुभं जगत्पुस्तति स्थितिनाशहेतवे
अयिमयायि अगुणात्म धीरि रो वि
दिं वि नारायण शंकरात्मने ॥ ३९ ॥

यस्योदयेनेहजगत्पुत्रं ध्यते प्रवर्तते
चाखिलकर्मसिद्धये ॥ ब्रह्मोऽनाराय
शासुद्वंदितः सनः सदायच्छतुर्भा
लारविः ॥ ४० ॥ नमोः सुसूर्याय सह
स्रस्रमये सहस्रसारनाम्बितसंभवा
भने ॥ सहस्रयोगोऽवभावमावि

ने सहस्रसंख्यायुगधारिणे नमः ॥
॥ ४१ ॥ यन्महालं दीप्रीकरं विशालं
रत्नप्रभं नीलमनादिरूपं ॥ दारिण्य
उः स्वधायकारणं च पुनानुमानं तस्य
विनुवीरशायम् ॥ ४२ ॥ यन्महालं
देवगणैः सुपूजितं विष्टैः सुतं भाव
नमुक्तिं कोविदम् ॥ तं देवदेवं प्रश

माभिस्सूर्ये पुनानुमानत्सविनुर्वरे
रापम् ॥ ४३ ॥ यन्मण्डलं ज्ञानघनं
गम्यं त्रैलोक्य पूज्यं त्रिगुणान्मरूपं
समस्तमेजोमयोदिव्यरूपं पुनानुमां
नत्सविनुर्वरे रापम् ॥ ४४ ॥ यन्मण्डलं
गुरुमतिप्रबोधं धर्मस्य हृदि कुरुते ज
नानाम् ॥ तत्सर्वपापक्षयकारणं च पु

नानुमानत्सविनुर्वरे रापम् ॥ ४५ ॥
यन्मण्डलं व्याधिविनाशदधनं यद्वायु
सामसं प्रगीतम् ॥ प्रकाशितं येन व
भूर्भुवः स्वः पुनानुमानत्सविनुर्वरे राप
म् ॥ ४६ ॥ यन्मण्डलं वेदविदो विदंति
गायंति यच्चारणसिद्धसंघाः ॥ यद्योगी
नो योगजुषां च संघाः पुनानुमानत्सवि

तुर्वरेणाम् ॥ ४७ ॥ यन्मण्डलं सर्वजने
उपजितं ज्योतिश्च कुर्यादिह मर्त्यलोके
यत्कालकालादिमनादिरूपं पुनानु
मानतस्स विनुर्वरेणाम् ॥ ४८ ॥ यन्मंड
लं विष्णुचतुर्भुवाख्यं यदक्षरं पापह
रं जनानाम् ॥ यत्कालकल्पक्षयकार
णं च पुनानुमानतस्स विनुर्वरेणाम् ॥

॥ ४९ ॥ यन्मण्डलं बिम्बसृजां प्रसिद्धं
उत्पत्तिरक्षाप्रलयप्रगल्भम् ॥ यत्स्मिं
जमोत्संहरतेऽखिलं च पुनानुमानतस्स
विनुर्वरेणाम् ॥ ५० ॥ यन्मण्डलं सर्व
गतस्य विष्णोरात्मापरं धाम विशुद्धत
त्वं ॥ सूक्ष्मांतरैर्योग्यथागम्यं पुना
नुमानतस्स विनुर्वरेणाम् ॥ ५१ ॥ यन्मंड

लं प्रहसविदो वदंति गायंति यश्चाराणसि
द्वसंधाः ॥ यन्मराडलं वेदविदः स्मरंति
पुनानुमांतत्स विनुर्वरेणाम् ॥ ५२ ॥ य
न्मराडलं वेदविदो पगीतं यशोगिनां यो
गपथानुगाम्यम् ॥ तत्सर्ववेदं प्रणामामि
सूर्यं पुनानुमांतत्स विनुर्वरेणाम् ॥ ५
३ ॥ मंगलाष्टमिदं पुण्यं यः पठेत्स त

तं नरः ॥ सर्वपापविशुद्धात्मा सूर्यं
लोके महीयते ॥ ५४ ॥ ध्येयः सदा स
विनुर्मंडलमध्यवर्ति नारयणः सर
सिजासनसन्निविष्टः ॥ कैरूरवान्म
करकुंडलवान्किरीटिहीरीहिंम
यवपुर्ध्वतशंखचक्रः ॥ ५५ ॥ स संख
चक्रैरविमंडले स्थितं कुंडलं शयाक्रां

तमंतं तमच्युतम् ॥ भजामि तु ज्ञात
पनीयमूर्तिसुरेनामं चित्रविभूषणं
ज्योत्स्नं ॥ ५६ ॥ एवं ब्रह्मादयो देवास्त
षणश्चतस्रो धनाः ॥ कीर्तयन्ति सुर
श्रेष्ठं देवं नारायणं विभूम् ॥ ५७ ॥
वेदवेदांगशरीरं दिव्यदीप्रीकरं प
रम् ॥ रक्षोघ्नं रक्तवर्णं वसुधि संह

रकारकम् ॥ ५८ ॥ एकत्रकोरथो य
स्य दिव्यकनकभूषितः ॥ समे भवतु सु
शीलः पद्महस्ता दिव्यकरः ॥ ५९ ॥
आदित्यपुत्रमं नाम द्वितियं तु दिवा
करः ॥ तृतीयं भास्करः प्रोक्तं चतुर्थं तु
प्रभाकरः ॥ ६० ॥ पंचमं तु स हस्ताशुः
षष्ठं चैव त्रिलोचनः ॥ सप्तमं हरिदम्भ

श्रुअष्टमं च विभावसुः ॥ ६१ ॥ नव
मं दिनकृत्योक्तं दशमं द्वादशात्मकः
॥ एकादशत्रयीमूर्तिर्द्वादशस्त्यस्य
वच ॥ ६२ ॥ द्वादशादित्यनामानि प्रा
तः काले पठेन्नरः ॥ ७ ॥ स्वप्ननाशनं चै
व सर्वं ७ ॥ स्वचनश्च पति ॥ ६३ ॥ ददुक्
ष्टहरं चैव दारिद्र्यहरं चैव भवम् ॥ स

र्वनीथप्रदं चैव सर्वकामप्रवर्द्धनम्
॥ ६४ ॥ यः पठेत्प्रातरुत्थाय भक्त्या
नित्यमिदं नरः ॥ सौख्यमायुस्तथा
ग्लं भवेत्सौख्यमेव च ॥ ६५ ॥ अग्नि
मीलेन मनुभ्यमिषे त्वेजिस्त्वरूपिणे
॥ अग्नौ आयाहि वीतिस्त्वं नमस्ते ज्योति
षां पते ॥ ६६ ॥ शन्नो देवी नमस्तुभ्यं

जगत्त्रक्षुर्नमोस्तुते ॥ पंचमायोप
वेदाय नमस्तुभ्यं नमो नमः ॥ ६७ ॥ प
द्मासनः पद्मकरः पद्मगर्भसमशु
तिः ॥ सप्ताश्वरथसंगुक्तो द्विभुजः
स्यात्सदारविः ॥ ६८ ॥ आदित्यस्य
नमस्कारं ये कुर्वन्ति दिने दिने ॥ अग्रा
तरसहस्रेषु दारिद्र्यं नापजायते ॥

॥ ६९ ॥ उदयगिरिमुपेतं भास्करं पद्म
हस्तं ॥ निखिलभुवनत्रयं रक्षरत्नो
पमेयम् ॥ तिमिरकर्मिणो गण्डबोध
कंपमिनीनां सुखरमभिवंदे सुंदरं
विश्ववंशम् ॥ १७० ॥ ॥ इति श्रीम
विष्णोत्तरपुराणे श्रीहनुमत्पुनर्व
दे आदित्यहृदयस्तोत्रं ॥ संपूर्णं ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥ जपा
क्रमसंकाशं कारयेयं
महाशक्तिम् ॥ तमोऽस्मि सर्व
पापघ्नं प्रणतोऽस्मि दिवा
करम् ॥ १ ॥ दक्षिणेश्वर उ

षाणभंक्षीरोदारणवसंभ
वम् ॥ नमामि शशितं सोमं
शंभोर्मुकुटभूषणम् ॥ २ ॥
धरणीगर्भसंभूतं विद्यु
त्कातिसमप्रभम् ॥ कुम्भा

रंशक्तिहस्तं तं मङ्गलं प्र
शामाम्प्रहम् ॥ ३ ॥ प्रियं गु
कलिकाश्यामरूपेणा प्र
तिमं शुभम् ॥ सौम्यं सौम्य
गुणोपेतं तं शुभं प्रशामाम्प्र

हम् ॥ ४ ॥ देवानां च वरशि
शां च गुणं कां च न संति भ
म् ॥ वृद्धिभूतं त्रिलोकेशं
तं नमामि हस्त्यतिम् ॥ ५ ॥
हिमकुंदमृगालाभं देव्या

त्रांपरमंगुरुम् ॥ सर्वशा
स्वप्रवक्तारं भार्गवं प्रणा
माम्यहम् ॥ ६ ॥ नीलांजन
समाभासरविपुत्रयमाग्र
जम् ॥ द्वायामार्तशउसंभू

मंतं नमामि शत्रैश्चरम्
॥ ७ ॥ अर्धकायं महावी
र्यचन्द्रादित्यविमर्दनम्
सिंहिकागर्भसंभूतं तं श
उप्रणामाम्यहम् ॥ ८ ॥ प

लासपुष्पसंकाशं नार
काणहमस्तकम् ॥ रौद्ररौ
द्रात्मकं घोरं तं केतुं प्रशा
माम्याहम् ॥ ६ ॥ इति व्यास
उखो हितं यः पठेत्सुख

माहितः ॥ दिवाद्याय दि
दिवा रात्रौ विप्रशान्तिर्भ
विष्यति ॥ १० ॥ नरनारि
नृपाणां च भवेत्तुः स्वप्न
नाशनम् ॥ हे श्वर्यमनु

लंतेषामारोग्यं पञ्च विद्य
इतम् ॥ ११ ॥ गृह तक्षत्र
जाः पीडास्तथा चोणमि
संभवाः ॥ ताः सर्वाः प्रश
मं यानि व्यासो ब्रूते न

संशयः ॥ १२ ॥ इति श्री
व्यासविद्युतं मादिन्या
दिनवगृहस्तोत्रं ॥ सप्त
शम् ॥ श्री आदिन्या
दिनवगृहार्पणम् ॥

स्वस्ति श्रीसम्यक् १२६०
सातमितिमाघवर्दि
उदसी शक्तिश्चरवार
सत्रोयासिद्धयानाजुल

पद्मासनः पद्मकरः प
द्मगर्भसमष्टुति ॥ स
प्राश्नरथसंयुक्तदि
भुजस्यान्तद्वारवि ॥ ॥

